

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2017. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА

I– ТЕСТ ПИТАЊА

1. **Обим производње и продаје од утицаја су на величину пословног добитка у случају примјене:**
  - а) апсорпционог обрачуна**
  - б) варијабилног обрачуна
  - в) суперваријабилног обрачуна
  - г) ни у једном од наведених случајева

2. **Добро постављен буџетски циклус обухвата:**
  - а) планирање активности организације као цјелине и њених дијелова**
  - б) осигуравање оквирних препорука и специфичних очекивања како би се упоређивали са стварним резултатима**
  - в) испитивање одступања од планова и по потреби употребу корекције**
  - г) поновно планирање уз узимање у обзир повратне информације и промијењених околности**

3. **Буџети немају користи за:**
  - а) планирање
  - б) контролу
  - в) комуникацију и координацију
  - г) ништа од наведеног није тачно**

4. **Израда флексибилног буџета подразумијева утврђивање:**
  - а) стварне количине резултата продаје, планске продајне цијене, планских јединичних варијабилних трошкова и планских укупних фиксних трошкова**
  - б) планске количине резултата продаје, стварне продајне цијене, стварних јединичних варијабилних трошкова и стварних укупних фиксних трошкова
  - в) стварне количине резултата продаје, планске продајне цијене, планских јединичних варијабилних трошкова и стварних укупних фиксних трошкова
  - г) стварне количине резултата продаје, стварне продајне цијене, планских јединичних варијабилних трошкова и планских укупних фиксних трошкова

5. **У буџетској контроли приликом коришћења статичког и флексибилног буџета први ниво су одступања у:**
  - а) обиму продаје
  - б) продајном миксу
  - в) флексибилном буџету
  - г) статичком буџету**

6. Одступање у ефикасности на варијабилним индиректним трошковима у флексибилном буџету је разлика:
- а) коришћених и планираних машинских сати
  - б) планираних и стварних варијабилних индиректних трошкова по машинском сату
  - в) планираних и стварних јединичних трошкова
  - г) планиране и стварне плате израде
7. Одступања на индиректним варијабилним трошковима у флексибилном буџету су у:
- а) потрошњи
  - б) ефикасности
  - в) обиму производње
  - г) ни једно од наведеног
8. За алтернативно пословно одлучивање релевантни трошкови и приходи су:
- а) прошли
  - б) будући
  - в) исти у различитим разматраним алтернативама
  - г) различити у различитим разматраним алтернативама
9. Проблеме у доношењу пословних одлука може изазвати схватање да:
- а) су сви фиксни трошкови ирелевантни
  - б) су сви варијабилни трошкови релевантни
  - в) су важни само квантитативни фактори
  - г) ни један од наведених одговора није тачан
10. Први корак у развијању на тржишту заснованих циљних цијена и трошкова је:
- а) утврдити циљни трошак по јединици
  - б) изабрати циљну продајну цијену
  - в) припремити анализу стварања вриједности да би се достигао циљни трошак
  - г) креирати производ који задовољава потребе потенцијалних купаца
11. За описивање додјеливања директних трошкова одређеном предмету трошка користимо израз:
- а) расподјелени трошак
  - б) укалкулисани трошак
  - в) трансферни трошак
  - г) ништа од наведеног
12. Управљачко рачуноводство игра значајну улогу у слиједећим пословним функцијама:
- а) производња
  - б) продаја
  - в) дизајн
  - г) истраживање и развој

13. Предузеће производи пера уз фиксне трошкове 1.800 КМ. Варијабилни трошкови по јединици су 4 КМ, а продајна цијена је 10 КМ. Колико предузеће треба произвести и продати пера да би покрило трошкове?
- а) 100
  - б) 200
  - в) 300**
  - г) 400
14. Пронађи исправну(е) тврдњу(е):
- а) Координација је разумијевање и прихватање циљева предузећа од стране свих запослених.
  - б) Комуницирање је разумијевање и прихватање циљева предузећа од стране свих запослених.**
  - в) Комуницирање је уравнотежење свих фактора производње или услуга, као и свих организационих дијелова неке компаније.
  - г) Координација је уравнотежење свих фактора производње или услуга, као и свих организационих дијелова неке компаније.**
15. Који су могући разлози за одступање ефикасности?
- а) стручност радника
  - б) одржавање машина
  - в) оспјешност руководиоца набавке
  - г) све наведено**
16. Ако ниво залиха расте током обрачунског периода, појавит ће се у извјештају по методу варијабилних трошкова:
- а) мањи оперативни приход него по методу апсорпционих трошкова**
  - б) већи оперативни приход него по методу апсорпционих трошкова
  - в) ниво оперативног прихода према варијабилном систему не зависи од нивоа залиха
  - г) ништа од наведеног
17. Пронађите исправну(е) тврдњу(е):
- а) Теоријски капацитет је капацитет исказан на нивоу задовољења просјечне тражње купаца за одређени временски период, и укључује сезонска, циклична и друга кретања.
  - б) Нормални капацитет је капацитет исказан на нивоу задовољења просјечне тражње купаца за одређени временски период, и укључује сезонска, циклична и друга кретања.**
  - в) Теоретски капацитет се заснива на претпоставци пуне ефикасности, 360 дана, 3 смјене итд.**
  - г) Нормални капацитет се заснива на претпоставци пуне ефикасности, 360 дана, 3 смјене итд.
18. Који производ ће фаворизирати менаџер у избору између више производа у условима неограничених капацитета?
- а) производ који има највећу продајну цијену
  - б) производ који носи највећу контрибуцијску маржу
  - в) производ који носи највећу контрибуцијску маржу по јединици
  - г) производ који носи највећу контрибуцијску маржу по јединици ограничених ресурса**

19. Камион који кошта 100.000 КМ није осигуран и уништен је првог дана кориштења. Он може бити (а) отуђен за 10.000 КМ у готовини и замијењен са сличним камионом који кошта 102.000 КМ, или (б) поправљен за 85.000 КМ и онда ће бити као нов што се тиче оперативних карактеристика и изгледа.

а) Опција а) ће мање коштати

б) Опција б) ће мање коштати

в) Опције а) и б) ће исто коштати

г) Опције а) и б) се не могу упоређивати

20. Шта садржи вријеме задржавања у производњи?

а) вријеме пријема

б) вријеме чекања

в) вријеме производње

г) вријеме испоруке

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

За јануар 2013. године буџетом је предвиђена набавка и потрошња 30.000 килограма директног материјала по цијени од 1,80 н.ј. по килограму. Стварна набавка и употреба за јануар је била 32.000 килограма директног материјала по цијени од 1,72 н.ј. по килограму. Буџетом је предвиђена производња од 96.000 комада готових производа, док је стварно произведено 92.000 комада готових производа.

- а) Израчунати износ и карактер одступања од вриједности у флексибилном буџету за трошкове директног материјала.
- б) Израчунати износ и карактер одступања у ефикасности коришћења директног материјала.
- в) Израчунати износ и карактер одступања у цијенама директног материјала.
- г) Под утицајем којих фактора је позитивно одступање у цијенама директног материјала.

I Износ и карактер одступања од вриједности у флексибилном буџету за трошкове директног материјала износи:

- а) 2.560 н.ј. (П)
- б) 4.312 н.ј. (Н)
- в) 3.290 н.ј. (Н)**
- г) 2.890 н.ј. (Н)

II Износ и карактер одступања у ефикасности коришћења директног материјала је:

- а) 5.850 н.ј. (Н)**
- б) 6.418 н.ј. (П)
- в) 4.248 н.ј. (П)
- г) 3.812 н.ј. (Н)

III Износ и карактер одступања у цијенама директног материјала је:

- а) 3.858 н.ј. (П)
- б) 28 н.ј. (П)
- в) 2.400 н.ј. (П)
- г) 2.560 н.ј. (П)**

IV Позитивно одступање у цијенама директног материјала је:

- а) посљедица већег позитивног одступања у цијенама утрошеног ресурса у односу на негативно одступање у ефикасности коришћења анализираног ресурса
- б) посљедица мањег негативног одступања у цијенама утрошеног ресурса у односу на позитивно одступање у ефикасности коришћења анализираног ресурса
- в) посљедица позитивне разлике стварних набавних цијена и планских цијена набављеног инпута**
- г) сви претходно наведени одговори су тачни.

Задатак број 2

Корпорација Електролукс производи штедњаке. У исто вријеме производи свој властити модел гријача, који су важан дио сваког штедњака. Информисано је о сљедећим подацима о трошковима производње гријача у 2010. години и очекиваним трошковима у 2011.г.

	Текући трошкови у 2010 г.	Очекивани трошкови у 2011. г.
<i>Варијабилни трошкови производње</i>		
Директни трошкови материјала по гријачу	КМ 180	КМ 170
Директни производни рад по гријачу	50	45
Варијабилни трошкови производње по поставци серије	1.600	1.500
<i>Фиксни трошкови производње</i>		
Фиксни опћи трошкови производње који се могу избјећи ако се не праве гријачи	320.000	320.000
Фиксни опћи трошкови производње који се не могу избјећи чак и ако се гријачи не праве	800.000	800.000

Корпорација је произвела 8.000 гријача у 2010. години у 40 серија од по 200 комада у свакој. У 2011. години предвиђа потребу за 10.000 комада гријача, који ће бити произведени у 80 серија од 125 комада сваки. Корпорација Индесит је понудила Електролуксу испоруку потребних гријача у 2011. години по цијени од 300 КМ по гријачу са роковима испоруке по њиховој жељи.

Претпоставимо да ће капацитети који се тренутно користе за производњу гријача остати неискориштени уколико Електролукс купује гријаче од Индесита. Да ли Електролукс треба производити или куповати гријаче? Направите своје калкулације (посебно за укупне, а посебно за јединичне трошкове)!

Рјешење:

Пред корпорацијом Електролукс налазе се двије опције: да сами производе гријаче или купе од Индесита под претпоставком да ће капацитети који се тренутно у предузећу користе за производњу гријача остати неискориштени. Наредна калкулација помоћи ће нам да донесемо исправну одлуку.

Подаци	Укупни инкрементални трошкови		Појединачни инкрементални трошкови	
	производити	купити	производити	купити
Трошак куповине		3.000.000 КМ		300 КМ/ком
Трошкови производње				
Директни материјал	1.700.000 КМ		170 КМ/ком	
Варијабилни производни рад	450.000 КМ		45 КМ/ком	
Остали варијабилни трошкови	120.000 КМ		12 КМ/ком	
Избјеживи фиксни трошкови	320.000 КМ		32 КМ/ком	
Укупни трошкови	2.590.000 КМ	3.000.000 КМ	259 КМ/ком	300 КМ/ком
Разлика у корист производње	410.000 КМ		41 КМ/ком	

(13 бодова)

(13 бодова)

На основу сачињене калкулације можемо закључити да је за корпорацију Електролукс боља опција производња гријача у односу на куповину истих од Индесита. **(4 бода)**

